КЛУЧ НА ТОЧНИ ОДГОВОРИ – ДРЖАВНА МАТУРА, ЈУНИ 2013 ГОДИНА – МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК И ЛИТЕРАТУРА

Забелешка:
- Одговорите на прашањата од отворен тип се прифаќаат како точни ако се со приближна формулација како дадената во упатството за оценување,а ќе се вреднуваат со 0 поени ако се во комбинација на точен и неточен одговор.
- Вреднувањето на одговорите во способноста пишување ќе се оценуваат според посебна листа на критериуми за оценување која се прецизира за секоја испитна сесија.

ЛИТЕРАТУРА					
Број на испитна задача во тест книшката	**Број на цел која се проверува**	**Појаснување со точни одговори**	**Барања**	**Поени**	**Забелешки од оценувачот**
Задача бр. 1 **Извадок *Хамлет* од В. Шекспир**	Цел број: 1, 2,4, 5	1. В) легенда 2. Б) со театарска претстава 3. Б) трагедија 4. А) во разговор со духот на таткото 5. А) ништожноста на светот 6. А) неговата мајка 7. А) безусловна љубов 8. В) разочаран	8	Вкупно 8 поени, по 1 поен за секое прашање.	
Задача бр. 2 **Извадок од романот *Дон Кихот* од М.де Сервантес**	Цел број: 2,3,6,8	1. затоа што Дон Кихот мисли дека тие ги заробиле принцезите 2. авантурата со ветерниците 3. да го вразуми Дон Кихот/да го натера да размисли добро што прави/да не дозволи повторно ѓаволот да го измами 4. витешките романи 5. антиподи/спротивставени ликови/контрасни ликови. 6. благородничка 7. хуманистички сфаќања 8. 16 век.	8	Вкупно 8 поени, по 1 поен за секое прашање.	
Задача бр. 3 **Извадок од поемата *Сердарот* од Г. Прличев**	Цел број: 2,3,4, 7,	1. Григор Прличев 2. народните песни за Кузман Капидан 3. авторот со него учествувал на литературен конкурс во Атина/ во Грција 4. со Хомер/ наречен е Втор Хомер 5. на најстариот Албанец/ на Албанецот	8	Вкупно 8 поени, по 1 поен за секое прашање.	

		6. зашто Кузман нив ги заштитувал од нападите на Гегите/ бил нивен заштитник од ограбувачите, насилниците 7. катрена (четиристишие) 8. компарација (споредба)			
Задача бр. 4 **Извадок од романот *Црно семе* од Т. Георгиевски**	Цел број: 1, 2,6,7,	1. А) на пуст егејски остров 2. Б)Граѓанската војна во Грција 3. А)човечноста и нечовечноста 4. Б) ги издржува сите измачувања и понижувања 5. В) тие имаат слична судбина и се надополнуваат 6. А) страв и надеж 7. А) „Пиреј“ и „Зора зад аголот“ 8. А) обесправеноста на македонскиот народ	8	Вкупно 8 поени, по 1 поен за секое прашање.	
Задача бр. 5 **Извадок од *Небиднина* од А. Шопов**	Цел број: 1, 4, 5	1. Б) поема; 2. А) спознание; 3. Б) астрофична; 4. Б) рефлексивната поезија; 5. А) вечното траење на човекот; 6. А) човекот е посилен од небиднината; 7. Б) метафора 8. В) повоената македонска литература	8	Вкупно 8 поени, по 1 поен за секое прашање.	

ЈАЗИК					
		6) глаголица 7) народен јазик 8) централните (прилепски, битолски, велешки, охридски) говори 9) „За македонцките (македонските) работи“ 10) страв 11) црвениот 12) В) јужнословенска 13) В) причина 14) Б) заменска 15) Б) публицистички 16) Б) едначење по звучност 17) А) директен 18) А) а-глаголска група 19) А) деминутиви 20) А) уверение 21) В) илјада, глувче, чаршија, виљушка 22) А) енклитика	17	Вкупно 17 поени по 1 поен за секое прашање	

ПИШУВАЊЕ

- **Кандидатот го губи правото да биде оценуван според предвидените критериуми за способноста пишување доколку содржината на текстовите не соодвествува на зададената тема.**
- **Кандидатот го губи правото да биде оценуван според предвидените критериуми за способноста пишување доколку во напишаниот текст има повеќе или помалку зборови од предвидениот број на зборови дадени во Упатството за оценување за конкретната испитна година.**

Задача бр. 21 Се пишува текст	Цел број: 1,2	**Не се одземаат поени ако текстот има** : 300-550 збора **Се одзема 1 поен од критериум композиција ако текстот има :**	барање 1	

на тема **:** Текст од 350 - 500		290-560 збора **Текстот не се прегледува доколку има помалку од 290 збора односно повеќе од 560 зборови.** - Во вкупниот број на зборови не се бројат зборовите од насловот. - Датумите се бројат по еден збор за ден,месец,година. (пример – 16 06.2010 има 3 збора) **1 Тема: Читањето е потреба на човекот** **Конкретни насоки пишување на слободната тема:** 1.Прочитај ја темата и добро размисли што треба да содржи текстот. 2.Во пишувањето одговор на зададената тема раководи се од дадениве насоки: А)објасни го читањето како потребна активност на човекот во современото општество наспроти други активности; Б) колку со читањето се овозможува развојот на личноста; В)дали читањето на текстови од една област е доволна содржина за развојот на личноста. 3.Презентирај го сопствениот став во однос на зададената тема. 4.Наведи најмалку два аргументи во прилог на твоето размислување (став). 5.Поткрепи ги твоите размислувања со најмалку еден пример (доказ) за секој наведен аргумент. 6.Не пишувај општи фрази! **2 Тема: Идејата за апсурдноста на човековата егзистенција во литературата на 20 век** **Конкретни насоки за пишување на темата од материјалот:** 1.Определи ги одликите на книжевниот правец во кој доминира апсурдноста на човековата егзистенција. 2.Избери ги авторите и делата преку кои ќе ја претставиш апсурдноста на човековата егзистенција. 3.Поврзи ги одликите на правецот со карактеристиките на ликовите и настаните во делата за кои пишуваш. **Анализирај најмалку два лика од различни дела кои припаѓаат на правецот.** 4.Не ги прераскажувај содржините на делата,туку анализирај ги настаните, случувањата и ликовите. 5.Не користи буквално и без критична дистанца готови текстови од различни извори (учебници,стручни книги,веб страници итн.).		

Во упатсвото за оценување, покрај критериумите,ќе стојат и следниве насоки кои ќе треба да се употребуваат од сите оценувачи во процесот на оценување на тестовите:

-Текст , без разлика на која од дадениот избор на теми е пишувано, ако е напишан на дијалектен јазик за критериум Јазик добива 0 поени.

-Текст во кој се читаат цитати без наведен извор,преземени делови од туѓи текстови,критики и слично без наведен извор или истите не се парафразирани со именување на авторот за критериумот Содржина добива 0 поени.

-Текст кој во најголем дел претставува прераскажана содржина на споменати дела за критериумот Содржина добива 0 поени.

ЧИТАЊЕ					
Број на испитна задача во тест книшката	**Број на цел која се проверува**	**Појаснување со точни одговори**	**Барања**	**Поени**	**Забелешки од оценувачот**
Задача бр. 24 **„РИБАТА – ЗНАЧАЈНА КОМПОНЕНТА НА ИСХРАНАТА”**	Цел број: 1, 4, 5, 7	1. лесната можност да се дојде до рибите 2. за да се зголеми количеството риби, за да се заштитат малите риби со почитување на периодот на мрестење(репродукција) на рибите 3. исчезнување на многу посебни видови риби 4. мајките кои консумирале повеќе риба за време на бременоста имаат деца кои биле поинтелигентни и повешти од повеќето нивни врсници 5. децата добиле максимум поени на тестот 6. мозокот на децата 7. за нервниот систем, за мускулите и за коските 8. за лачење на хормонот тироксин и за формирање на ембрионот 9. анемија 10. лошиот холестерол LDL	10	Вкупно 10 поени, по 1 поен за секое прашање.	
Задача бр. 25 **„КАКО НАЈПОЗНАТИТЕ БРЕНДОВИ ГИ ДОБИЛЕ СВОИТЕ ИМИЊА“**	Цел број: 2, 4, 5	1. В) привлечно и незаборавно 2. Б) Френк Мејсон Робинсон 3. В) со ненамерна грешка при пишувањето на името при пребарувањето од страна на еден колега на коосновачите 4. В) еден од вработените во спортската компанија Џеф Џонсон тврдел дека тоа го видел на сон 5. Б) најдобриот пријател на капетанот Ахад во романот Моби Дик 6. Б) името навестувало колку голема може да стане компанијата 7. А) името да одговара на зуењето на мрежата низ цел свет 8. Б) Оригиналниот сопственик на пицеријата не сакал неговото име да се користи во проширувањето на бизнисот 9. В) кога купил кесичка препечени тортиљи во Калифорнија 10. В) Кадабра	10	Вкупно 10 поени, по 1 поен за секое прашање.	

Задача бр.26 „ИСТОРИЈА НА МОДАТА“	Цел број: 2, 5, 7	1) дебелите зелени листови 2) за заштита 3) Франција во 17 век 4) буржоазијата 5) од периодот на Римската империја 6) по пропаѓањето на Западното римско царство 7) Бургундската мода 8) италијанскиот начин 9) „а ла франка“ 10) да обезбеди заштита на голото и незаштитено тело	10	Вкупно 10 поени, по 1 поен за секое прашање.	